

การสำรวจปัญหา และความต้องการจำเป็นในการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ตามแนวคิด
การวิจัยเป็นฐาน ของโรงเรียนนาข้าววิทยาคม จังหวัดมหาสารคาม
A Survey describing Problems and Needs for Development of Teaching and
Learning Processes based on Research-based Approach
of Nakha Witayakhom School, Mahasarakham

กัญญารัตน์ โคจร¹, วิชชุดา สุวรรณผู้², ศุภชัย ตู่กลาง³, วรรณพร สำราญพัฒน์ เบริดี⁴
ญาณภัทร สีหะมงคล⁵, ประเสริฐ เรือนนระ⁶, ทศน์ศิรินทร์ สว่างบุญ⁷

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายคือ 1) เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันปัญหาและความต้องการในการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ตามแนวคิดการเรียนรู้โดยใช้การวิจัยเป็นฐานโรงเรียนนาข้าววิทยาคม 2) เพื่อศึกษาการรับรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกระบวนการจัดการเรียนการสอนตามแนวคิดการเรียนรู้โดยใช้การวิจัยเป็นฐานกลุ่มเป้าหมายในการศึกษา ได้แก่ ผู้บริหาร ครู และนักเรียน โรงเรียนนาข้าววิทยาคม อำเภอวาปีปทุม จังหวัดมหาสารคาม ที่ได้มาโดยการเลือกตัวอย่างแบบเฉพาะเจาะจง (Purposive Sampling) โดยแบ่งเป็นผู้บริหารครู จำนวน 25 คน และนักเรียน จำนวน 204 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ 1) แบบสัมภาษณ์ 2) แบบสอบถามความต้องการจำเป็นในการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ของนักเรียนโรงเรียนนาข้าววิทยาคม 3) แบบสำรวจสภาพ ปัจจุบัน ปัญหาด้านการจัดการเรียนการสอนโดยใช้การวิจัยเป็นฐานสำหรับครูและ 4) แบบสำรวจสภาพ ปัจจุบันปัญหาด้านการจัดการเรียนการสอนโดยใช้การวิจัยเป็นฐานสำหรับนักเรียน สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ ได้แก่ การศึกษาความถี่ ค่าเฉลี่ย ค่าร้อยละ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์เนื้อหา

จากผลการวิจัยพบว่าข้อมูลสภาพปัจจุบันปัญหาโรงเรียนที่ครูและผู้บริหารให้สัมภาษณ์ชี้ว่าในด้านผู้เรียนมีมากที่สุด ร้อยละ 31.43 รองลงมาเป็นด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนและการวัดผลประเมินผล ร้อยละ 28.57 ด้านผู้สอน ร้อยละ 22.86 และน้อยที่สุดเป็นด้านหลักสูตร ร้อยละ 17.14 นอกจากนี้เมื่อพิจารณาสภาพปัจจุบันปัญหาและความต้องการในด้านวิชาการ งบประมาณ บุคคล และการบริหารทั่วไปพบว่าทุกด้านอยู่ในระดับปานกลาง โดยมี ค่าเฉลี่ยเป็น 2.75, 2.52, 2.83, และ 2.80 ตามลำดับ และการศึกษา สภาพปัจจุบัน ปัญหา และความต้องการพัฒนา เกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้โดยใช้กระบวนการวิจัยเป็นฐาน พบว่าสภาพปัจจุบันของครูผู้สอนอยู่ในระดับมากมีค่าเฉลี่ย 3.70 ระดับปัญหาอยู่ในระดับปานกลางมีค่าเฉลี่ย 3.25 และระดับความต้องการพัฒนาอยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ย 4.02 โดยลำดับความเร่งด่วนของปัญหาที่ครูต้องการความช่วยเหลือลำดับที่หนึ่งคือ ด้านกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้น บูรณาการกับการวิจัยร้อยละ 47.82 รองลงมาคือด้านสื่อการเรียนรู้ และแหล่งการเรียนรู้ ร้อยละ 26.96 ด้านการพัฒนา ตนเองของครูอย่างต่อเนื่องทันต่อการเปลี่ยนแปลง ร้อยละ 23.48 และลำดับสุดท้ายคือด้านการวัดผลประเมินผล

^{1,5,7} อาจารย์ ดร. คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

^{2,3,4} อาจารย์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

⁶ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

ที่สอดคล้องกับปัจจุบัน ร้อยละ 1.74 การรับรู้ และความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้โดยใช้การวิจัยเป็นฐานของนักเรียน พบว่านักเรียนรับรู้ว่าคุณครูผู้สอนมีการจัดการเรียนรู้โดยใช้กระบวนการจัดการเรียนรู้ที่เน้นการวิจัยเป็นฐานในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ย 4.10 และมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการวิจัยอยู่ในระดับปานกลาง โดยมีค่าเฉลี่ย 3.45

คำสำคัญ : การประเมินความต้องการจำเป็น, กระบวนการเรียนรู้ตามแนวคิดการวิจัยเป็นฐาน

ABSTRACT

The purposes of this research were to 1) survey the situation, problems, and needs for development of teaching and learning processes based on Research-based Approach of Nakha Witayakhom School 2) study the students' perception about the teaching and learning process related Research-based Approach. The participants were the 25 school executives and teachers, 204 students of Nakha Witayakhom School, Wapi Pathum, Mahasarakham which selected by using the purposive sampling technique. The research instruments were 1) focus-group interviews for teacher, executive 2) questionnaire related problems and needs of developing students' learning processes 3) teacher's questionnaire related situation, problems and needs of teaching and learning processes based on Research-based Approach 4) student's questionnaire related situation, problems and needs of teaching and learning processes based on Research-based Approach. The data analysis was carried out using two different methods. The first was qualitative analysis, which analyzed content and generated categories and themes for describing teachers view of the situation in the school. The second was quantitative analysis, which was done by scoring teachers' responses to examine the levels of situation, problem, and need and then reporting these scores with the standard deviation, and mean.

Research findings were as follows; regarding the situation, problem of the school view from the school executives and teachers, there were a majority in the learners met the quality standards (31.43%), teaching and learning process including instructional assessment and evaluation (28.57%), instructor (22.86%) and curriculum (17.14%) respectively. Additionally, regarding the situation, problems and need in academic (2.75), financial plan (2.52), human resources (2.83), and general management (2.80) were in the moderate level. Moreover, the situation, problems and need regarding teaching and learning processes based on research-based approach, there were in the high level in aspects of situation (3.70) and needs (4.02) but the problem was in the moderate level (3.25). The priority issues which teachers need be address were the learning activity integrated with research (47.82%), learning media and resources (26.96%), teacher professional development (23.48%), the evaluation and assessment (1.74%). The students' perception and understanding related teaching and learning processes based on research-based approach indicated that even though students acknowledge there were the research based approach in teaching and

learning process, many of them did not evidence their understand in research. The results showed that the perception of the student about teaching and learning activity base on research based approach was in high level (4.10) but the students' understanding regarding research was in the moderate level (3.45).

Keyword : need assessment, teaching and learning processes based on Research-based Approach

บทนำ

จากการศึกษาสภาพการจัดการศึกษาของประเทศไทยในปัจจุบันพบว่าปัจจัยหนึ่งส่งผลให้การปฏิรูปการศึกษาของประเทศไทยยังไม่ประสบความสำเร็จ เนื่องจากกระบวนการจัดการเรียนการสอนของประเทศไทย ซึ่งเป็น การจัดการเรียนการสอนที่ยึดตามหลักสูตรแกนกลาง ใช้หนังสือแบบเรียนเพียงเล่มใดเล่มหนึ่งเป็นหลัก เน้นให้นักเรียนฝึกทำแบบฝึกหัดตามเอกสารตำรา นักเรียนจึงสามารถทำแบบฝึกหัดในลักษณะเดียวกันได้คล่อง แต่เมื่อประยุกต์ใช้กับบริบท ที่แตกต่างกันนักเรียนจะไม่สามารถแก้ปัญหาได้ นั่นคือนักเรียนมีความสามารถในการจดจำแต่ไม่มีความเข้าใจ ไม่มีทักษะ ในการแสวงหาความรู้ และไม่สามารถประยุกต์ความรู้มาใช้แก้ปัญหาได้ เช่นเดียวกับกับโรงเรียนนาข้าววิทยาคม ตำบลนาข้าว อำเภอนาโพธิ์ จังหวัดมหาสารคาม ซึ่งในสภาพปัจจุบันของโรงเรียนยังพบว่าไม่ประสบความสำเร็จในการจัดการ เรียนการสอนเท่าที่ควร ดังจะเห็นได้ การที่ครูผู้สอนใช้วิธีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่ไม่เน้นการพัฒนานักเรียนให้ เติบโตตามศักยภาพ กิจกรรมการเรียนรู้อย่างขาดความเชื่อมโยงกับชีวิตและชุมชน ผู้เรียนไม่สามารถเชื่อมโยงองค์ความรู้ไปสู่ ชีวิตประจำวัน (โรงเรียนนาข้าววิทยาคม. 2554) ซึ่งทางโรงเรียนได้เล็งเห็นความสำคัญของการจัดการศึกษาเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน ที่เน้นการจัดการเรียนการสอนที่เน้นการพัฒนานักเรียนให้มีพื้นฐานเป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ จึงได้มีแนวคิดที่จะใช้ การวิจัยมาเป็นฐานในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้อ เพื่อพัฒนาศักยภาพของผู้เรียนให้เป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ต่อไป

การเรียนรู้ที่ใช้การวิจัยเป็นฐาน (Research-based Learning หรือ RBL) เป็นวิธีการหนึ่งที่มีมุ่งเน้นทักษะ กระบวนการค้นคว้า พัฒนาการคิดวิเคราะห์และบูรณาการเนื้อหาความรู้ อาจารย์ผู้สอนจำนวนมากให้ความสนใจกับวิธีการสอนแบบนี้เนื่องจากสามารถนำไปใช้ได้ทุกระดับการศึกษา (ไพฑูริย์สินลาร์ตัน, 2547) โดยการจัดการเรียนรู้โดยใช้การวิจัยเป็นฐาน เป็นการนำแนวคิดการวิจัยมาเป็นพื้นฐานในการเรียนการสอน และผสมผสานวิธีสอนแบบต่างๆ เพื่อช่วยให้ผู้เรียนศึกษา ค้นคว้าหาความรู้ด้วยตนเอง จากตำรา เอกสารสื่อต่างๆ คำบอกเล่าของอาจารย์ รวมทั้งจากผลการวิจัยต่างๆ ตลอดจนทำรายงานหรือทำวิจัยได้ เป็นการวิจัยเพื่อพัฒนาการ ซึ่งเป็นการบูรณาการ การจัดการเรียนการสอนโดยใช้การวิจัยเป็นส่วนหนึ่งของการเรียนรู้นั้นเอง โดยการวิจัยนี้สามารถพัฒนาด้านต่างๆ ให้กับผู้เรียน ได้นอกเหนือจากองค์ความรู้ การวิจัยสามารถปรับเปลี่ยนบุคคลให้ตั้งอยู่บนฐานข้อมูลและเหตุผล มีวิจารณ์ญาณ วิเคราะห์ สังเคราะห์ สร้างสรรค์ และเกิดนวัตกรรมได้ ขั้นตอนของการวิจัยไม่ว่าจะเป็นการเข้าถึงความรู้ การประเมินความเชื่อถือได้ของความรู้ การตีค่า ความอิสระทางความคิดและเป็นตัวของตัวเองนำมาใช้เป็นเครื่องมือของการเรียนรู้ได้ทั้งสิ้น (สมหวัง พิธิยานุวัฒน์ และทัศนีย์ บุญเติม, 2547)

จากความสำคัญของการพัฒนาการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาศักยภาพในการเรียนรู้ตลอดชีวิตของผู้เรียน เน้น การเรียนรู้ที่ให้ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติจริง ฝึกทักษะการสืบเสาะหาความรู้ เน้นการฝึกคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ คิดแก้ปัญหา และความคิดสร้างสรรค์ และสภาพปัจจุบัน ปัญหา และความต้องการในการ

พัฒนาการเรียนการสอนที่เน้นการวิจัย ให้สามารถแก้ปัญหาให้ตรงจุด ให้บรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้ การวิเคราะห์ถึงสาเหตุของผลลัพธ์ทางการศึกษาจึงควรทำความเข้าใจเชิงลึกถึงปัญหาและสาเหตุในระดับจุลภาคร่วมด้วย ตามแนวความคิดในการบริหารจัดการโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน (School-base Management หรือ SBM) ที่ให้อิสระในการบริหารงานในกฎด้านต่าง ๆ ได้แก่ ด้านวิชาการ ด้านบุคคล ด้านงบประมาณ และด้านอื่นๆ ไป (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2551) ซึ่งการศึกษาเฉพาะเจาะจงลงไปในแต่ละ โรงเรียน จะทำให้เกิดความเข้าใจถึงสภาพปัญหาและความต้องการของโรงเรียนนั้นๆ อย่างถ่องแท้ เพื่อที่จะกำหนดความแตกต่างระหว่างสภาพที่เกิดขึ้นจริงกับสภาพที่ควรจะเป็น และจัดเรียงลำดับความสำคัญเพื่อระบุความต้องการจำเป็น ซึ่งจะทำให้ได้ข้อมูลที่น่าไปสู่การเปลี่ยนแปลงกระบวนการจัดการศึกษา คณะผู้วิจัยจึงได้ทำการศึกษาสภาพปัญหา ความต้องการจำเป็นเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนโดยใช้การวิจัยเป็นฐาน ที่มีความเหมาะสมกับบริบทของโรงเรียนนาข่า วิทยาคม ตำบลนาข่า อำเภอนาข่า จังหวัดมหาสารคาม ซึ่งข้อมูลที่ได้จะเป็นประโยชน์สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้รายวิชาต่างๆ ของโรงเรียนได้จริง โดยเป็นการมุ่งเน้นการส่งเสริมนักเรียนให้มีความรู้ความเข้าใจเชิงลึก มีทักษะการแสวงหาความรู้ ทักษะการคิดแก้ปัญหา และส่งเสริมคุณลักษณะของนักวิจัย เพื่อเป็นการสนับสนุนให้นักเรียนเป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ เพื่อสร้างสังคมแห่งภูมิปัญญาและการเรียนรู้ และเป็นการเตรียมความพร้อมให้กับนักเรียนสำหรับการดำรงชีวิตในสังคมโลก และสังคมไทยในปัจจุบันได้อย่างมีคุณภาพ และมีความสุขต่อไป

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันการวิจัยเป็นฐานปัญหาและความต้องการในการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ตามแนวคิดการเรียนรู้โดยใช้
2. เพื่อศึกษาการรับรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนตามแนวคิดการเรียนรู้โดยใช้การวิจัยเป็นฐาน

วิธีดำเนินการวิจัย ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ประชากรได้แก่ ผู้บริหารและครู จำนวน 51 คน และนักเรียนจำนวน 877 คน ของโรงเรียนนาข่าวิทยาคม จังหวัดมหาสารคาม

กลุ่มตัวอย่าง กลุ่มตัวอย่าง ประกอบด้วย ผู้บริหาร ครู และนักเรียน โรงเรียนนาข่าวิทยาคม จังหวัดมหาสารคาม จำนวนทั้งสิ้น 76 คน โดยแบ่งเป็นครูและผู้บริหาร จำนวน 25 คน และนักเรียนจำนวน 204 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

1. แบบสัมภาษณ์ ใช้สำหรับสัมภาษณ์กลุ่มย่อย โดยมีค่าความสอดคล้อง 0.60-1.00
2. แบบสอบถามความต้องการจำเป็นในการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ของนักเรียนโรงเรียนนาข่าวิทยาคม จังหวัดมหาสารคามโดยมีค่าความสอดคล้อง 0.60-1.00
3. แบบสอบถาม สภาพ ปัจจุบัน ปัญหาด้านการจัดการเรียนการสอนโดยใช้การวิจัยเป็นฐานสำหรับครู โดยมีค่าความสอดคล้อง 0.60-1.00
4. แบบสอบถามสภาพ ปัจจุบัน ปัญหาด้านการจัดการเรียนการสอนโดยใช้การวิจัยเป็นฐานสำหรับนักเรียนโดยมีค่าความสอดคล้อง 0.60-1.00

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ข้อมูลที่ผู้วิจัยเก็บรวบรวม ประกอบด้วย ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ และแบบสอบถามความต้องการจำเป็น โดยมีขั้นตอนในการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

1. ศึกษา วิเคราะห์ สังเคราะห์ เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ รายงานการประเมินตนเองของสถานศึกษา ของโรงเรียนนาข่าวิทยาคม จังหวัดมหาสารคาม
2. การสัมภาษณ์กลุ่มย่อยของกลุ่ม ครูและผู้บริหารเพื่อประเมินความต้องการในการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนนาข่าวิทยาคม
3. ตรวจสอบความน่าเชื่อถือของข้อมูลโดยการนำข้อมูล โดยนำแบบสอบถามความต้องการจำเป็นที่สร้างขึ้นจากการวิเคราะห์สังเคราะห์จากรายงานการประเมินตนเองของสถานศึกษา และการสัมภาษณ์กลับไปให้กลุ่มตัวอย่างประเมินซ้ำ
4. เก็บข้อมูลเชิงลึกเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันวิจัยเป็นฐานทั้งกับครูผู้สอน และนักเรียน

การจัดกระทำและวิเคราะห์ข้อมูล

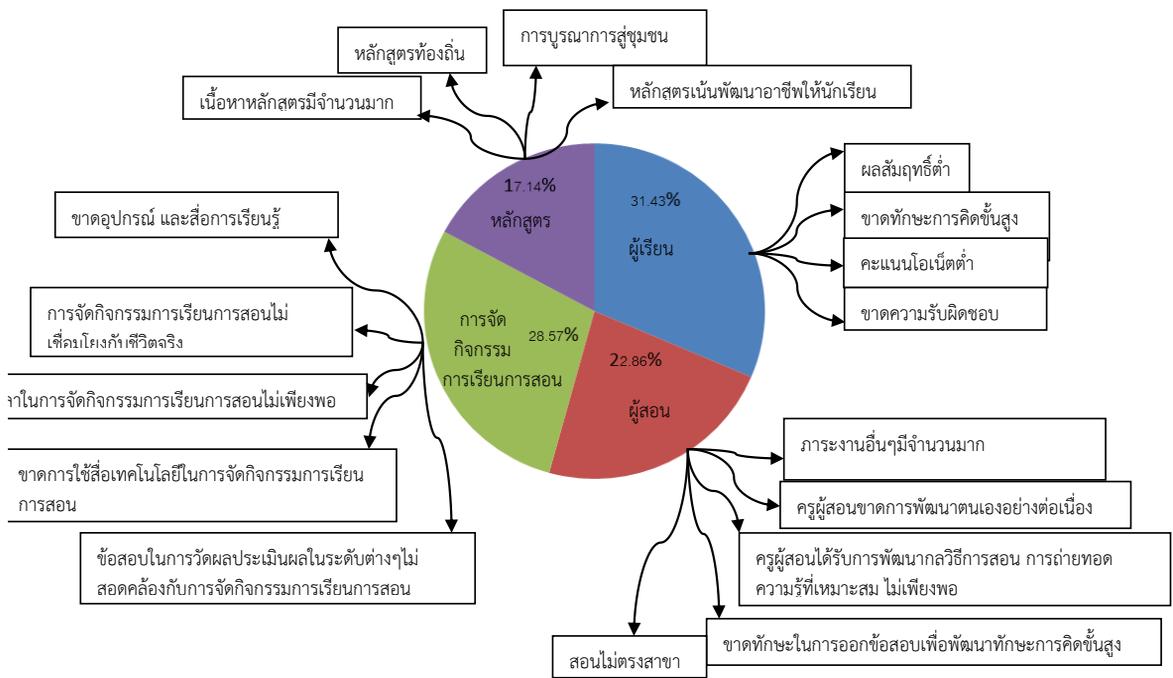
ปัญหา ความจำเป็นเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนโดยใช้การ

1. นำข้อมูลที่ได้จากการศึกษารายงานการประเมินตนเองของสถานศึกษา และการสัมภาษณ์การจัดกลุ่มสนทนาย่อยที่เก็บรวบรวม และทำการจัดบันทึกและ ตรวจสอบความสมบูรณ์ของข้อมูล
2. นำข้อมูลที่รวบรวมไว้ มาจัดเป็นหมวดหมู่ของข้อมูล โดยจัดหมวดหมู่ของข้อมูลตามกลุ่มผู้ให้ข้อมูล
3. สรุปข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้
  - 3.1 ข้อมูลเชิงคุณภาพ (Qualitative Data) โดยการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) ของคำตอบ และนำข้อมูลมาจัดกลุ่มเพื่ออธิบายถึงปัญหา ความต้องการจำเป็นต้องการพัฒนา
  - 3.2 ข้อมูลเชิงปริมาณ (Quantitative Data) เป็นการศึกษาความถี่ ค่าเฉลี่ย ค่าร้อยละและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัย

ตอนที่ 1 ศึกษาสภาพปัจจุบันปัญหาและความต้องการในการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ตามแนวคิดการเรียนรู้โดยใช้การวิจัยเป็นฐานโรงเรียนนาข่าวิทยาคม อ.วาปีปทุม จ.มหาสารคาม

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์กลุ่มย่อยครูและผู้บริหาร โรงเรียนนาข่าวิทยาคม จังหวัดมหาสารคาม สามารถวิเคราะห์ปัญหาและความต้องการจำเป็น จำแนกออกเป็น 4 ด้านดังต่อไปนี้ 1) ด้านผู้เรียน 2)ด้านผู้สอน 3)ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนและการวัดผลประเมินผล 4)ด้านหลักสูตร โดยสามารถแสดงสภาพปัญหา ความต้องการได้ดังกราฟต่อไปนี้

ภาพที่ 1 แผนภูมิแสดงสรุปข้อมูลจากการสัมภาษณ์สภาพปัจจุบัน ปัญหาของโรงเรียนนาข้าววิทยาคม

ตอนที่ 2 ศึกษาการรับรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนตามแนวคิดการเรียนรู้โดยใช้การวิจัยเป็นฐาน

2.1 ข้อมูลเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนโดยใช้การวิจัยเป็นฐาน

ในการวิจัยเรื่องนี้กลุ่มตัวอย่างได้ตอบแบบสอบถามในประเด็นต่างๆ คือ ด้านวิชาการ ด้านงบประมาณ ด้านบุคคล และด้านการบริหารทั่วไป ซึ่งผลการวิเคราะห์ปรากฏดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการปฏิบัติตามสภาพจริงของการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยใช้การวิจัยเป็นฐาน

ข้อที่	รายการ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับการปฏิบัติ
1	ด้านวิชาการ	2.75	0.62	ปานกลาง
2	ด้านงบประมาณ	2.52	0.72	ปานกลาง
3	ด้านบุคคล	2.83	0.70	ปานกลาง
4	ด้านการบริหารทั่วไป	2.80	0.56	ปานกลาง

จากตารางที่ 1 จะพบว่าสภาพการจัดการเรียนการสอนโดยใช้การวิจัยเป็นฐานในด้านวิชาการ ด้านงบประมาณ ด้านบุคคล และด้านการบริหารทั่วไป นั้นมีค่าเฉลี่ย 2.75 2.52 2.83 และ 2.80 ตามลำดับ ซึ่งอยู่ในระดับปานกลางทั้งหมด

2.2 การรับรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนโดยใช้การวิจัยเป็นฐานของครูผู้สอน

ครูผู้สอนจากกลุ่มสาระการเรียนรู้ต่างๆทั้ง 8 กลุ่มสาระ ได้ให้ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพปัจจุบัน ปัญหา ความต้องการ จำเป็นของการจัดการเรียนการสอนโดยใช้การวิจัยเป็นฐาน ซึ่งผลการวิเคราะห์ปรากฏดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ย ระดับปฏิบัติ ระดับปัญหา และระดับความต้องการพัฒนาเกี่ยวข้องกับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยใช้การวิจัยเป็นฐาน

ข้อที่	รายการ	ระดับการปฏิบัติ		ระดับปัญหา		ระดับความต้องการพัฒนา	
		$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.
1	ศึกษาวิเคราะห์คู่มือการจัดการเรียนรู้ สาระการเรียนรู้ จนเข้าใจผลการเรียนรู้ที่คาดหวังอย่างแจ่มชัด	4.08	0.49	3.00	0.80	3.80	0.70
		มาก		ปานกลาง		มาก	
2	เขียนแผนการจัดการเรียนรู้ ที่สอดคล้องกับมาตรฐานการเรียนรู้โดยบูรณาการการใช้การวิจัยเป็นฐาน	3.42	0.70	3.00	0.60	3.80	0.70
		ปานกลาง		ปานกลาง		มาก	
3	เข้าใจสาระสำคัญที่จะสอนเป็นอย่างดี	4.10	0.60	2.90	0.80	3.76	0.97
		มาก		ปานกลาง		มาก	
4	มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้โดยใช้การวิจัยเป็นฐาน	3.44	0.58	3.40	0.60	4.08	0.86
		ปานกลาง		ปานกลาง		มาก	
5	มีการระบุดจุดประสงค์การเรียนรู้ที่เน้นการวิจัย ให้ผู้เรียน แสวงหาความรู้โดยตนเอง	3.46	0.78	3.63	0.80	4.04	0.84
		ปานกลาง		มาก		มาก	

ข้อที่	รายการ	ระดับการปฏิบัติ		ระดับปัญหา		ระดับความต้องการพัฒนา	
		$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.
6	จัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่กระตุ้นความสนใจของผู้เรียน มีการใช้สถานการณ์ปัญหา	3.60	0.80	3.10	0.70	3.96	0.84
		มาก		ปานกลาง		มาก	
7	จัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนสืบเสาะหาความรู้ ผ่านกระบวนการที่เหมาะสม	4.00	0.60	3.20	0.80	4.10	0.84
		มาก		ปานกลาง		มาก	
8	จัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนลงมือปฏิบัติด้วยตนเอง	4.16	0.62	3.10	0.60	3.84	0.75
		มาก		ปานกลาง		มาก	
9	จัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้คิดวิเคราะห์ คิดแก้ปัญหา คิดอย่างมีวิจารณญาณ และคิดสร้างสรรค์	3.64	0.76	3.30	0.90	3.90	0.70
		มาก		ปานกลาง		มาก	
10	จัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนใช้ทักษะกระบวนการวิจัยที่มีระเบียบแบบแผน ขั้นตอนชัดเจน	3.44	0.82	3.60	0.90	4.24	0.72
		ปานกลาง		มาก		มาก	
11	จัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้ทำงานเป็นกลุ่ม เพื่อคิดสร้างสรรค์ชิ้นงาน	3.22	0.87	3.60	0.90	4.12	1.00
		ปานกลาง		มาก		มาก	
12	จัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนทำโครงการ	3.10	0.70	3.28	0.84	4.04	0.89
		ปานกลาง		ปานกลาง		มาก	
13	จัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนประยุกต์ใช้ความรู้กับสถานการณ์ในชีวิตประจำวัน	3.90	0.80	3.08	0.81	4.04	0.79
		มาก		ปานกลาง		มาก	
14	จัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยสอดแทรกกระบวนการวิจัย	3.10	0.60	3.50	0.90	4.10	1.00
		ปานกลาง		มาก		มาก	
15	ใช้ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องมาใช้ในการจัดการเรียนการสอน	3.20	0.90	3.50	1.00	4.20	0.90
		ปานกลาง		มาก		มาก	
16	มีการอภิปราย ฝึกให้ผู้เรียนได้ชี้แจงเหตุผลต่างๆ	4.00	1.00	3.20	0.90	3.90	0.90
		มาก		ปานกลาง		มาก	
17	มีการใช้สถานการณ์ปัญหา เพื่อเราให้ผู้เรียนสนใจ ตั้งข้อคำถาม ข้อสงสัยและสร้างประเด็นปัญหา	3.70	0.80	3.10	0.90	4.08	0.76
		มาก		ปานกลาง		มาก	
18	มีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เป็นการเพิ่มความเข้าใจเกี่ยวกับกระบวนการวิจัยให้กับผู้เรียน	3.40	0.70	3.40	0.60	4.02	0.71
		ปานกลาง		ปานกลาง		มาก	
19	กิจกรรมการเรียนการสอนเน้นให้ผู้เรียนได้เขียนรายงานวิจัย	3.10	0.90	3.70	0.90	4.24	0.88
		ปานกลาง		มาก		มาก	

ข้อที่	รายการ	ระดับการปฏิบัติ		ระดับปัญหา		ระดับความต้องการพัฒนา	
		$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.
20	กิจกรรมการเรียนการสอนเน้นให้ผู้เรียนวางแผนแก้ปัญหาพร้อมกัน	3.60	0.70	3.40	0.91	4.16	0.80
		มาก		ปานกลาง		มาก	
21	มีการจัดนิทรรศการ จัดเวทีให้ผู้เรียนได้แสดงผลงานและแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน	3.80	0.80	3.50	0.80	4.20	0.80
		มาก		มาก		มาก	
22	ใช้แหล่งเรียนรู้/สถานการณ์ต่างๆในท้องถิ่นในการจัดการเรียนรู้	3.60	0.90	3.20	0.84	4.12	0.73
		มาก		ปานกลาง		มาก	
23	ใช้สื่อการเรียนรู้ที่หลากหลายเหมาะสมกับจุดประสงค์และเนื้อหาสาระสำคัญ	3.96	0.68	3.08	0.70	3.90	0.80
		มาก		ปานกลาง		มาก	
24	วัดและประเมินผล และให้ข้อมูลย้อนกลับแก่ผู้เรียน	3.90	0.70	3.20	0.70	3.90	0.90
		มาก		ปานกลาง		มาก	
25	ใช้วิธีการวัดและประเมินผลผู้เรียน ด้วยวิธีการ/เครื่องมือที่หลากหลาย ที่เหมาะสมกับจุดประสงค์การเรียนรู้	4.00	0.60	2.96	0.68	3.90	0.80
		มาก		ปานกลาง		มาก	
	ค่าเฉลี่ย	3.70		3.25		4.02	
		มาก		ปานกลาง		มาก	

จากตาราง 2 พบว่าระดับการปฏิบัติการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยใช้งานวิจัยเป็นฐาน โดยตรงอยู่ในระดับปานกลาง ดังจะเห็นในประเด็นของ ความรู้ความเข้าใจ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ การใช้ผลงานวิจัย การเน้นความเข้าใจ เกี่ยวกับกระบวนการวิจัย และการเขียนรายงานวิจัย ที่กลุ่มตัวอย่างเห็นว่ามีปัญหาในระดับมากและจากการสอบถาม ข้อคิดเห็นของครูเกี่ยวกับระดับความต้องการพัฒนาในทุกประเด็นจะอยู่ในระดับที่ต้องการพัฒนามาก

นอกจากนี้ ในประเด็นเกี่ยวกับการจัดลำดับความเร่งด่วนของปัญหาที่ครูผู้สอนต้องการได้รับความช่วยเหลือ ผล การวิเคราะห์ปรากฏดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 ลำดับความเร่งด่วนของปัญหาที่ครูผู้สอนต้องการได้รับความช่วยเหลือ

ลำดับที่	รายการ
ลำดับที่ 1	การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนบูรณาการกับการวิจัย
ลำดับที่ 2	สื่อการเรียนรู้และแหล่งการเรียนรู้
ลำดับที่ 3	การพัฒนาตนเองของครูอย่างต่อเนื่องทันต่อการเปลี่ยนแปลง
ลำดับที่ 4	การวัดผลประเมินผลที่สอดคล้องกับปัจจุบัน

จากตารางที่ 3 พบว่า ความจำเป็นเร่งด่วนที่ครูผู้สอนต้องการได้รับการพัฒนาคือด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่มีการบูรณาการร่วมกับการวิจัย ลำดับที่ 2 คือ สื่อการเรียนรู้และแหล่งการเรียนรู้ ลำดับที่ 3 คือการพัฒนา ตนเองของครูอย่างต่อเนื่องทันต่อการเปลี่ยนแปลง และสุดท้ายเป็นด้านการวัดผล ประเมินผลที่สอดคล้องกับปัจจุบัน

2.3 การรับรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนโดยใช้การวิจัยเป็นฐานของนักเรียนนักเรียนกลุ่มตัวอย่างทุกระดับชั้นจำนวน 204 คน โดยได้ให้ข้อมูลเกี่ยวกับ ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน โดยใช้วิจัยเป็นฐาน และ ด้านความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการวิจัย ซึ่งผลการวิเคราะห์ปรากฏดังตารางที่ 4

ตารางที่ 4 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับความคิดเห็นในประเด็นต่างๆ ของการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยใช้การวิจัยเป็น ฐาน

รายการ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับการประเมิน
1. จัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยใช้วิจัยเป็นฐาน	4.10	0.60	มาก
2. ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการวิจัย	3.45	0.78	ปานกลาง

จากตารางที่ 4 พบว่า ในด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยใช้วิจัยเป็นฐานมีค่าเฉลี่ย 4.10 ซึ่งอยู่ในระดับมาก ส่วนด้านความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการวิจัยของนักเรียนพบว่ามีค่าเฉลี่ย 3.45 ซึ่งอยู่ในระดับปานกลาง

อภิปรายผล

จากการศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหา และความต้องการจำเป็นในการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ตามแนวคิดการวิจัย เป็นฐาน ของโรงเรียนนาข่าวิทยาคม จังหวัดมหาสารคาม พบข้อมูลต่างๆดังต่อไปนี้

1. สภาพปัจจุบันปัญหาและความต้องการในการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ตามแนวคิดการเรียนรู้อิงวิจัยเป็นฐาน

1.1 จากการสัมภาษณ์ ครูและผู้บริหารเกี่ยวกับสภาพปัญหาและความต้องการพัฒนาในกระบวนการเรียนรู้ พบว่า สภาพปัญหาและความต้องการด้านผู้เรียนมีมากที่สุด ร้อยละ 31.43 โดยปัญหาที่พบจะเป็นเรื่องของคะแนนผลสัมฤทธิ์ของนักเรียนที่ต่ำ นักเรียนขาดทักษะการคิดขั้นสูง ซึ่งส่งผลต่อเนื่องทำให้คะแนนสอบโอเน็ตต่ำ รองลงมาคือด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนและการวัดผลประเมินผล ร้อยละ 28.57 ซึ่งปัญหาที่พบจะเป็นด้านขาดสื่อ อุปกรณ์และการใช้เทคโนโลยีในการจัดการเรียนรู้ และการวัดผลประเมินผลต่างๆ ที่ไม่สอดคล้องกับสภาพจริงของการจัดการเรียน การสอน และลำดับต่อมาคือด้านผู้สอน ร้อยละ 22.86 โดยครูผู้สอนมีภาระงานต่างๆ มากทำให้ไม่สามารถจัดกิจกรรมการเรียนการสอนได้อย่างเต็มที่ และครูยังขาดการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องโดยเฉพาะอย่างยิ่งเกี่ยวกับการพัฒนาทวิวิธีการสอนใหม่ๆ และครูผู้สอน ได้รับมอบหมายให้สอนไม่ตรงสาขาที่เชี่ยวชาญ และลำดับสุดท้ายคือด้านหลักสูตรร้อยละ 17.14 โดยครูส่วนมากต้องการหลักสูตรสถานศึกษาที่เน้นการบูรณาการสู่ชุมชน และท้องถิ่น เน้นการฝึกฝนพัฒนาอาชีพให้กับ นักเรียน และพบว่าปัญหาอีกอย่างที่สำคัญคือ สารสำคัญของหลักสูตรแกนกลางมีมากจนเกินไปทำให้ยากต่อการจัด กิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญให้ครบภายในระยะเวลาที่กำหนด รวมทั้งครูยังไม่ได้รับการพัฒนาตนเอง อย่างต่อเนื่อง จึงส่งผลให้การเรียนการสอนไม่บรรลุจุดประสงค์ จึงสะท้อนออกมา

ผลสัมฤทธิ์และคะแนนการวัดผลประเมินผลต่างๆ ทั้งโอเน็ตและอื่นๆ ที่ยังไม่ผ่านเกณฑ์การประเมิน (สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพ การศึกษา. 2556) ซึ่งก็สอดคล้องกับงานวิจัยที่พบว่าคะแนนผลการประเมินโอเน็ตของนักเรียนในโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดยังอยู่ในระดับที่ต้องปรับปรุง และยังขาดแคลนครูผู้สอน บุคลากรที่ไม่เพียงพอเพียงพอ ครบชั้นและไม่ได้สอนตรงตามวิชาเอกที่จบมา และหลักสูตรที่ไม่สอดคล้องกับบริบทของแต่ละชุมชนเท่าที่ควร และยังขาดสื่อ อุปกรณ์ การเรียนรู้ต่างๆ รวมทั้งด้านเทคโนโลยีสารสนเทศด้วย (ธีระ รุญเจริญ, 2545 ; พิธาชัย พัฒนสุวรรณ, 2554 ; พิชิต ฤทธิ์จรูญ และคณะ, 2554 ; วรสิทธิ์ นุ่มนวลศรี, 2555; ดิษย์ชัย แก่นท้าว, 2556)

2. การรับรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนตามแนวความคิดการเรียนรู้โดยใช้การวิจัยเป็นฐาน

2.1 สภาพปัจจุบัน ที่เกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับการจัดการเรียนรู้โดยใช้การวิจัยเป็นฐานในด้านวิชาการระดับปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลางโดยมีค่าเฉลี่ย 2.75 ซึ่งพบว่าครูผู้สอนมีการตระหนักและรับรู้เกี่ยวกับแนวทางในการจัดการเรียนการสอนโดยการวิจัยเป็นฐาน และมีการนำไปใช้ในกระบวนการจัดการเรียนการสอน แต่ในบางประเด็นก็ยังมี การนำไปใช้ในระดับน้อยเช่นการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ การบูรณาการเนื้อหาวิชากับการวิจัยและผลงานวิจัย ทั้งนี้เนื่องจากครูผู้สอนเองยังมีความรู้ความเข้าใจที่ไม่เพียงพอที่จะเห็นได้จากข้อมูลจากการสัมภาษณ์ครูผู้สอน เช่น “ปัญหาหนึ่งในกลุ่มสาระ คือไม่ถนัดการเรียนการสอนแบบโครงงานที่มีการสอดแทรกกระบวนการวิจัย คือกลุ่มสาระ คณิตศาสตร์เป็นปัญหามาก เพราะเนื้อหาเป็นนามธรรมเป็นส่วนใหญ่ ไม่ทราบกลวิธีการสอนที่ใหม่ๆ” ซึ่งสอดคล้องกับ รายงานการวิจัยของดิษย์ชัย แก่นท้าว (2556) ที่กล่าวว่าปัญหาในการบริหารงานวิชาการที่สำคัญที่สุดคือ การที่ครูขาดความรู้ความเข้าใจและทักษะในการทำวิจัยทำให้ครูผู้สอนไม่สามารถถ่ายทอดความรู้ไปสู่ักเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ ส่วนด้านงบประมาณ พบว่าการบริหารงบประมาณของโรงเรียนที่เกี่ยวข้องกับการวิจัยนั้นอยู่ในระดับปานกลาง โดยมี ค่าเฉลี่ย 2.52 โดยพบว่าการวางแผนใช้งบประมาณเกี่ยวกับการวิจัย อยู่ในระดับน้อย โดยงบประมาณของการบริหาร โรงเรียนส่วนใหญ่จะใช้ในโครงการสำคัญ เช่น การจ้างบุคลากรสอนเสริม การจ้างครูสอนภาษาต่างประเทศ การสร้าง อาคารเรียน ห้องเรียนพิเศษต่างๆ และการจัดซื้อคอมพิวเตอร์ และระบบสารสนเทศ และยังไม่ได้ให้ความสำคัญกับการทำวิจัยมากเท่าที่ควรซึ่งก็สอดคล้องกับงานวิจัยของ พิชิต ฤทธิ์จรูญ และคณะ (2554 : 79-91) ซึ่งกล่าวว่าโรงเรียนส่วนมากยังมีการส่งเสริมและสนับสนุนให้ครูทำวิจัยเพื่อพัฒนาในเรื่องต่างๆ น้อย ส่วนด้านบุคคล อยู่ในระดับปานกลาง โดยมีค่าเฉลี่ย 2.83 โดยมีด้านการส่งเสริมให้บุคลากรได้รับการอบรมด้านการวิจัย และการนำวิจัยมาใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ที่อยู่ในระดับน้อย ซึ่งก็สอดคล้องกับด้านงบประมาณที่ยังมีการสนับสนุนให้ครูทำวิจัย และใช้กระบวนการวิจัยในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนนั่นเอง และด้านการบริหารทั่วไป อยู่ในระดับปานกลางในทุกประเด็น โดยมีค่าเฉลี่ย 2.80

2.2 การศึกษาระดับการปฏิบัติของครูผู้สอนเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้โดยใช้กระบวนการวิจัยเป็นฐานอยู่ ระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 3.70 จะมีบางด้านที่อยู่ระดับปานกลาง เช่น การเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับเนื้อหา และมาตรฐานการเรียนรู้โดยบูรณาการการใช้การวิจัยเป็นฐาน ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้โดยใช้การวิจัย เป็นฐาน ซึ่งสะท้อนให้เห็นว่าครูผู้สอนยังขาดความรู้ความเข้าใจในเชิงลึก ทำให้ไม่สามารถประยุกต์ใช้ในการจัดกิจกรรม การเรียนการสอนได้ดีเท่าที่ควร ทั้งนี้จะพบว่าครูผู้สอนได้มีความพยายามในการบูรณาการ ประยุกต์ใช้การจัดการเรียนรู้ โดยใช้การวิจัยเป็นฐานไปใช้ในห้องเรียน ซึ่งเป็นไปตามข้อกำหนดของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และที่ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545 หมวด 4 แนวการจัดการศึกษา มาตรา 24 ที่กล่าวถึงเป้าประสงค์ให้ผู้เรียนและผู้สอนสามารถใช้การวิจัยเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนรู้คือ ส่งเสริมสนับสนุน ให้ผู้สอนสามารถจัดบรรยากาศ สภาพแวดล้อม

สื่อการเรียนและอำนวยความสะดวกเพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และมีความรอบรู้ รวมทั้งสามารถใช้การ วิจัย เป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนรู้ ทั้งนี้ ผู้สอนและผู้เรียนอาจเรียนรู้ไปพร้อมกันจากสื่อการเรียนการสอน และแหล่ง วิทยาการประเภทต่างๆ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2551) ดังนั้นแล้วจึงควร สนับสนุนให้ครูผู้สอนได้ จัดการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับการใช้การวิจัยเป็นฐานให้มากยิ่งขึ้นไป

ระดับปัญหาเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้โดยใช้กระบวนการวิจัยเป็นฐานอยู่ระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ย 3.25 โดยประเด็นที่เกี่ยวข้องกับการเรียนรู้โดยใช้การวิจัยเป็นฐานจะอยู่ในระดับที่เป็นปัญหามาก เช่น การจัดกิจกรรมการ เรียนรู้โดยสอดแทรกกระบวนการวิจัย การนำผลงานวิจัยมาใช้ในการจัดกิจกรรมการ เรียนการสอน เน้นให้ผู้เรียนได้เขียน รายงานวิจัย และพบว่าครูผู้สอนยังขาดความมั่นใจในการบูรณาการ กระบวนการวิจัยไปสู่กระบวนการจัดการเรียนรู้ เพราะครูไม่ได้รับการพัฒนาในด้านนี้โดยตรง และไม่มี ความต่อเนื่องในการพัฒนา และการฝึกอบรมส่วนใหญ่จะเป็นการฝึกอบรมของกรอบทฤษฎี ครูไม่สามารถมองเห็น แนวการปฏิบัติได้ ดังนั้นเมื่อนำมาประยุกต์ใช้ในห้องเรียนจริงจึงยังไม่ ประสบความสำเร็จเท่าที่ควร สอดคล้อง กับงานวิจัยของ พัชรราชัย พัฒนสุวรรณ (2554) ที่กล่าวว่า การอบรมครูส่วนใหญ่ ไม่ตอบสนองต่อความ ต้องการของบุคลากรมากนัก เพราะไม่ค่อยได้ปฏิบัติจริง เน้นรูปแบบมากจนเกินไปไม่ได้คำนึงถึงสภาพบริบท จริงของชั้นเรียน ดังนั้นควเน้นการประชุมเชิงปฏิบัติการมากกว่าเพราะจะเป็นการเน้นการปฏิบัติการของผู้เข้า รับการอบรมที่จะหาหรืออภิปราย ให้ได้แนวทางแก้ปัญหาหรือวิธีการ ปฏิบัติงาน โดยอาจจะดำเนินการทั้งกลุ่ม ใหญ่หรือ เป็นกลุ่มย่อย ซึ่งการดำเนินการ จะอาศัยหลักวิชาการหรือหลักการที่วิทยากรได้บรรยายหรือ อภิปรายมาใช้ประกอบเป็น แนวทาง ซึ่งจะทำให้ผู้เข้ารับการอบรมสามารถนำผลการประชุมปฏิบัติการไปใช้ในการ ดำเนินงาน และปฏิบัติงานใน หน่วยงานของตนได้จริง (วีรุธ มาหะศิริรานนท์,2542)

ระดับความต้องการพัฒนากระบวนการจัดการเรียนรู้โดยใช้การวิจัยเป็นฐานจะพบว่า ครูผู้สอนต้องการ พัฒนาในระดับมากในทุกประเด็น โดยมีค่าเฉลี่ย 4.02 สืบเนื่องจากระดับปัญหาที่พบว่ายังมี อยู่ในระดับมากจึงส่งผลให้ครู มีความต้องการในการพัฒนาตนเองในทุกด้านในระดับมากเช่นเดียวกัน แสดงให้ เห็นว่าตัวครูผู้สอนตระหนักถึงความสำคัญจำเป็นในการพัฒนาตนเองในการเพิ่มพูนองค์ความรู้ในด้านต่างๆ เพื่อให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลง ทั้งด้านความเข้มแข็งใน องค์ความรู้ และศาสตร์การสอน กลวิธีการสอนต่างๆ ที่ เน้นการพัฒนาผู้เรียนให้ตอบสนองต่อความต้องการของสังคมสอดคล้องกับทิศทางและเป้าหมายการปฏิรูป การศึกษาในศตวรรษที่ 21 ที่ต้องการให้ คนไทยคิดเป็น ทำเป็น แก้ปัญหาได้ : มีทักษะในการคิดและปฏิบัติ มีความสามารถในการแก้ปัญหา มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ มีความสามารถในการสื่อสาร และสมรรถนะทักษะที่ จำเป็นในศตวรรษที่ 21ผู้อื่น (วรพจน์ วงศ์กิจรุ่งเรือง, และ อธิป จิตตฤกษ์, 2554) และสอดคล้องกับ รายงาน การศึกษาของสถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี (2546) ที่กล่าวว่า ครูมีความต้องการพัฒนา ตนเองในด้านต่างๆ เช่น ด้านสื่อการเรียนรู้ กระบวนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน การวัดผลประเมินผลใน ระดับมาก และครูส่วนใหญ่ มีระดับการต้องการพัฒนากระบวนการจัดการเรียนการสอนตามแนวปฏิรูปการ เรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญในระดับมาก ดังนั้นหน่วยงานต่างๆที่เกี่ยวข้องควรให้ความสำคัญกับการพัฒนา ครูอย่างต่อเนื่อง และตรงจุด ให้สนองต่อความต้องการของครูผู้สอน เพื่อให้การจัดการศึกษาดำเนินไปอย่างมี ประสิทธิภาพต่อไป โดยลำดับความต้องการ เร่งด่วนของปัญหาที่ครูผู้สอนต้องการได้รับความช่วยเหลือพบว่า ลำดับที่หนึ่งที่ครูผู้สอนต้องการพัฒนาคือด้านการจัด กิจกรรมการเรียนการสอนบูรณาการกับการวิจัย ร้อยละ 47.82 ซึ่งเป็นผลมาจากการที่ครูยังขาดความรู้ความเข้าใจอย่าง ลึกซึ้งและส่งผลให้ครูขาดความเชื่อมั่นใน การบูรณาการงานวิจัยกับกระบวนการเรียนการสอนดังนั้นจึงมีความต้องการ ในการพัฒนาในเรื่องนี้ ซึ่งก็ สอดคล้องกับผลการศึกษามากๆที่ชี้ให้เห็นว่าครูผู้สอนยังขาดความรู้ความเข้าใจและทักษะในการทำวิจัย เห็น การทำวิจัยเป็นภาระเป็นเรื่องยาก (นันทรัตน์ เจริญกุล,2551) รองลงมาเป็นด้านสื่อการเรียนรู้และแหล่ง การ

เรียนรู้ ร้อยละ 26.96 โดยโรงเรียนส่วนมากขาดแคลนสื่ออุปกรณ์การเรียนการสอนและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาที่เหมาะสมดังนั้นแล้วจึงส่งผลให้ครูผู้สอนมีระดับของความต้องการพัฒนาตนเองในระดับมากด้วย (นันทรัตน์ เจริญกุล, 2551 ; วรสิทธิ์ นุ่มนวลศรี, 2555 ; ดิษย์ชัย แก่นท้าว, 2556) อันดับที่สามเป็นด้านการพัฒนาตนเองของครูอย่างต่อเนื่อง ให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลง ร้อยละ 23.48 โดยพบว่าครูส่วนใหญ่ตระหนักถึงการปฏิรูปการศึกษาในด้านต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นการจัดการเรียนการสอน การพัฒนาทักษะ และสมรรถนะต่างๆ ให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของโลก โดยในกรอบแนวคิด เพื่อการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ได้ระบุไว้อย่างชัดเจนว่านอกจากนักเรียนจะต้องมีความรู้ในวิชาแกนแล้ว นักเรียนจะต้องมี ทักษะชีวิตและการทำงาน ทักษะด้านสารสนเทศ สื่อและเทคโนโลยี และทักษะการเรียนรู้และนวัตกรรม (วรพจน์ วงศ์กิจ รุ่งเรือง, และ อธิปจิตตฤกษ์, 2554) รวมไปถึงรูปแบบการวัดผลประเมินผลต่างๆที่เน้นการคิดขั้นสูงทั้งการคิดวิเคราะห์ คิดสร้างสรรค์ และการคิดแก้ปัญหา ทำให้ครูต้องการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องอยู่ตลอดเวลาซึ่งก็สอดคล้องกับผลการวิจัย หลายเรื่องชี้ให้เห็นว่าครูต้องการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง (พัทธาชัย พัฒนสุวรรณ, 2554) และลำดับที่สี่คือด้านการ วัดผลประเมินผลที่สอดคล้องกับปัจจุบัน ร้อยละ 1.74 ครูได้สะท้อนให้เห็นว่าการวัดผลประเมินผลระดับมาตรฐานทั้ง โอนเน็ต PISA หรือ GAT PAT ในปัจจุบันได้มีการเปลี่ยนรูปแบบไปไม่ใช่เพียงการวัดความรู้ ความจำแต่เป็นข้อสอบที่เน้นการคิดวิเคราะห์ คิดแก้ปัญหา และครูได้ตระหนักว่าการที่นักเรียนจะทำคะแนนจากการวัดประเมินผลได้ดี นักเรียนจะต้อง ค้นเคย และได้ฝึกปฏิบัติทำข้อสอบอยู่เป็นประจำ อย่างสม่ำเสมอ ดังนั้นแล้วครูจึงมีความต้องการที่จะพัฒนาศักยภาพใน การสร้างข้อสอบ เพื่อใช้ในการวัดผลประเมินผลในชั้นเรียนแนวใหม่ ให้สอดคล้องกับข้อสอบมาตรฐาน

2.3 การรับรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนตามแนวคิดการเรียนรู้โดยใช้การวิจัยเป็นฐานของ นักเรียนพบว่าครูผู้สอนมีการจัดการเรียนรู้โดยใช้กระบวนการจัดการเรียนรู้ที่เน้นการวิจัยเป็นฐานในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ย 4.10 โดยนักเรียนตระหนักรู้ว่ากระบวนการจัดการเรียนการสอนสอดคล้องกับแนวทางการจัดการ เรียนรู้โดยใช้การวิจัยเป็นฐาน เช่นมีการใช้สถานการณ์ในการจัดการเรียนการสอน เพื่อให้ผู้เรียนได้ฝึกคิดวางแผนในการ แก้ปัญหา ให้ลงมือปฏิบัติ แก้ปัญหาด้วยตนเองอย่างมีเหตุผลและมีการฝึกสร้างสรรค์ชิ้นงาน แต่ผู้เรียนยังมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการวิจัยอยู่ในระดับปานกลาง โดยมีค่าเฉลี่ย 3.45 โดยพบว่าผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับโครงงานหรือ การทำวิจัยในระดับปานกลาง โดยผู้เรียนยังไม่เห็นความสำคัญของกระบวนการวิจัยที่จะสามารถนำไปใช้ในชีวิตรประจำวัน ซึ่งทำให้ผู้เรียนไม่มีความมั่นใจในการทำโครงงานหรือทำวิจัยด้วย ทั้งนี้เนื่องมาจากผลพวงของการที่ครูผู้สอนเองยังขาดความรู้ความเข้าใจเชิงลึกเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้โดยใช้การวิจัยเป็นฐาน ถึงแม้ครูผู้สอนอาจจะสามารถ จัดกิจกรรมบางอย่างได้สอดคล้องกับตัวบ่งชี้ของการจัดการเรียนรู้โดยใช้การวิจัยเป็นฐาน และสอดคล้องผลการวิจัยในการจัดการ เรียนการสอน (ทิตนา แชมมณี, 2548) แต่อาจจะไม่ได้ปฏิบัติตามอย่างเคร่งครัด ครอบถ้วนตามข้อบ่งชี้ของการจัดการ เรียนรู้โดยใช้การวิจัยเป็นฐาน เนื่องจากข้อจำกัดหลายๆด้าน ซึ่งแสดงให้เห็นว่าผู้เรียนยังไม่ได้ฝึกปฏิบัติอย่างเพียงพอ และครูผู้สอนยังปฏิบัติได้ไม่ถูกต้อง ครอบถ้วนตามตัวบ่งชี้ของการจัดการเรียนรู้โดยใช้การวิจัยเป็นฐาน จึงส่งผลให้นักเรียนไม่ เข้าใจและไม่สามารถนำมาปฏิบัติได้จริงทั้งนี้เพราะว่า การพัฒนาให้เด็กมีความคิดแบบนักวิจัยได้นั้น ผู้สอนเป็นบุคคลที่มี อิทธิพลสำคัญซึ่งจะต้องเข้าใจกระบวนการในการวิจัย และสามารถประยุกต์ใช้งานวิจัยในชั้นเรียนได้ก่อน เพราะรูปแบบหนึ่งของการเรียนรู้ของเด็กนักเรียน คือการเรียนรู้จากตัวแบบ หรือการเรียนรู้จากการสังเกต (รังสรรค์ โฉมยา, 2553) ดังนั้นแล้วการที่จะส่งเสริมให้นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการวิจัย และสามารถปฏิบัติกรวิจัยได้ ต้องเริ่มจากครูที่สนใจและเอาใจใส่อย่างจริงจังในการนำการจัดการเรียนรู้โดยใช้การวิจัยเป็นฐานมาใช้ในกระบวนการเรียนการสอนจริงๆ เน้นให้ผู้เรียนได้ปฏิบัติจริงแล้วผู้เรียนจะซึมซับและเกิดเป็นคุณลักษณะ ทักษะของตัวเอง ดังนั้นแล้วจึงควร ให้

ความสำคัญ สนับสนุน ส่งเสริม ให้ครูผู้สอนประยุกต์ใช้การจัดการเรียนรู้โดยใช้วิธีการวิจัยเป็นพื้นฐานในการเรียนรู้ให้มากขึ้นเพราะการวิจัยคือ กระบวนการสร้างองค์ความรู้ใหม่ รูปแบบการสอนนี้จะช่วยพัฒนานักเรียนให้เป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ได้ ซึ่งจะนำประเทศไปสู่การพึ่งพาตนเองและเกิดการพัฒนายั่งยืน

ข้อเสนอแนะ

1. งานวิจัยเรื่องนี้ใช้อธิบายเกี่ยวกับปัญหาและความต้องการจำเป็นในการพัฒนากระบวนการเรียนรู้เฉพาะ สำหรับโรงเรียนนาข้าววิทยาคม จังหวัดมหาสารคาม เท่านั้น
2. งานวิจัยชิ้นนี้ เป็นงานวิจัยถึงสภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการจำเป็นในการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ตามแนวคิดการวิจัยเป็นฐาน ของโรงเรียนนาข้าววิทยาคม จังหวัดมหาสารคาม ซึ่งเป็น การวิจัยในระยะต้น เพื่อนำข้อมูลที่ได้ไปใช้ประกอบในการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ และเป็นเป็นแนวทางในการจัดทำแผนปฏิบัติการ การบริการวิชาการ ของโรงเรียนนาข้าววิทยาคมในระยะต่อไปในอนาคต

เอกสารอ้างอิง

- กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ. **หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551**. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์, 2551.
- ดิษฐ์ชัย แก่นท้าว. **การพัฒนารูปแบบการบริหารโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด**. ปริญญาโท ศึกษาศาสตร์ สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร, 2556.
- ทิศนา แคมมณี. **การจัดการเรียนรู้โดยผู้เรียนใช้การวิจัยเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนรู้**. กรุงเทพฯ : สำนักวิจัยและพัฒนาการศึกษา, 2548.
- ธีระ รุญเจริญ. **สภาพและปัญหาการบริหารและการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานของสถานศึกษาในประเทศไทย**. กรุงเทพฯ : ห้างหุ้นส่วนจำกัด วี.ที.ซี. คอมมิวนิเคชั่น, 2545.
- นันทรัตน์ เจริญกุล. **การบริหารสถานศึกษาที่ถ่ายโอนไปสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ**. ในการประชุมทางวิชาการการวิจัยทางการศึกษาระดับชาติ ครั้งที่ 13 หน้า 685-690. กรุงเทพฯ : สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2551.
- พัทธชัย พัฒนสุวรรณ. **โรงเรียน อบจ. : บทบาทขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่นในการบริหารจัดการศึกษา**. ภาคนิพนธ์ รัฐศาสตรมหาบัณฑิต คณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2554.
- พิชิต ฤทธิ์จรูญ และคณะ. "รายงานการวิจัยประเมินผลการจัดการศึกษาขององค์การบริหารส่วนจังหวัด," **วารสารศิลปการศึกษาศาสตร์วิจัย**, 3(1-2) : 79-91, 2554.
- ไพฑูริย์ สีนลารัตน์. **การเรียนการสอนที่มีการวิจัยเป็นฐาน**. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2547.
- รังสรรค์ โฉมยา. **จิตวิทยา : พื้นฐานในการทำความเข้าใจพฤติกรรมมนุษย์**. พิมพ์ครั้งที่2. มหาสารคาม : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, 2553.
- โรงเรียนนาข้าววิทยาคม. **รายงานการประเมินตนเองของสถานศึกษา (Self-Assessment Report)**. มหาสารคาม : โรงเรียนนาข้าววิทยาคม, 2554.
- วราพจน์ วงศ์กิจรุ่งเรือง, และอติป จิตตฤกษ์. **ทักษะแห่งอนาคตใหม่: การศึกษาเพื่อศตวรรษที่ 21 = 21st Century Skills: Rethinking How Students Learn**. กรุงเทพฯ : โอเพ่นเวิลด์, 2554.

- วรสิทธิ์ นุ่มนวลศรี. สภาพและความต้องการในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการศึกษาในโรงเรียน
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3. เอกสารการประชุมวิชาการระดับบัณฑิตศึกษา
ครั้งที่ 7 มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร, 30-31 มีนาคม 2555, กรุงเทพฯ : หน้า 137-150,
2555.
- วีรุธ มามะศิริานนท์. เทคนิคการประชุมอย่างมีประสิทธิภาพ. กรุงเทพฯ : เอ็กซ์เปอร์เน็ท, 2542.
สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี. การพัฒนาการศึกษาวิทยาศาสตร์ระดับโรงเรียน
ในประเทศไทยและผลกระทบที่เกิดขึ้น. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว, 2546.
- สมหวัง พิธิยานุวัฒน์ และทัศนีย์ บุญเติม. “การสอนแบบ Research-Based Learning”, ในแบบแผนและ
เครื่องมือวิจัยทางการศึกษา. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2547.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และที่แก้ไข
เพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545. กรุงเทพฯ : บริษัท พี เอ็น เค แอนด์ สกายพริ้นติงส์ จำกัด,
2551.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. แผนการศึกษาแห่งชาติ (พ.ศ. 2552-2559) : ฉบับสรุป.
กรุงเทพฯ : สำนักเลขาธิการสภาการศึกษา, 2553.
- สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา. (2556). รายงานการประเมินคุณภาพภายนอก
สถานศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน. สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพ
การศึกษา (องค์การมหาชน), 2556.
- อุทัย บางเหลือ. การเสริมสร้างทักษะการวิจัยของนักเรียนโดยใช้หลักสูตรนักเรียน นักวิจัย.
อำนาจเจริญ : โรงเรียนปลาค้าววิทยานุสรณ์, 2550.